

Przepisy o warunkach legalizowania pojemników dokładniejszych.

Na podstawie art. 11 i 12 Dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 15 poz. 211) oraz § 19-go Ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach (Mass- u. Gewichtsordnung) z dnia 30 maja 1908 r. (R. G. Bl. str. 349) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 166) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Dla pojemników dokładniejszych obowiązują ogólne przepisy legalizacyjne (POM poz. 2,03) wraz z uzupełnieniami i zmianami, zawartymi w przepisach niniejszych.

Wielkości dopuszczalne.

§ 2.

Dla pojemników dokładniejszych dopuszczalne są wielkości następujące:

50 l, 20 l, 10 l, 5 l, 2 l, 1 l, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l, $\frac{1}{8}$ l, 0,2 l, 0,1 l, 0,05 l, 0,02 l i 0,01 l.

Zakres stosowania.

§ 3.

Pojemniki dokładniejsze mają służyć do odmierzania w obrocie publicznym płynów bardziej cennych, a przede wszystkim spirytusu.

Materiał.

§ 4.

Pojemniki dokładniejsze 50 l i 20 l mogą być wykonane z żelaza lub miedzi albo jej stopów, a pojemniki mniejsze powinny być z miedzi lub jej stopów.

Kształt.

§ 5.

Pojemniki dokładniejsze powinny posiadać kształt stożka ściętego (rys. 1), rozchodzącego się ku dołowi.

Średnica otworu i głębokość pojemnika powinny się zawierać w następujących granicach:

Wielk. pojemn. l	Średn. otw. d mm	Głęb. poj. h mm	Wielkość pojemn. l	Średn. otw. d mm	Głęb. poj. h mm
50	239,5 ÷ 243,5	460 ÷ 475,5	2	81 ÷ 84	155 ÷ 166
20	176 ÷ 180	337 ÷ 352,5	1	64 ÷ 67	121,5 ÷ 133
10	139 ÷ 143	267 ÷ 282,5	$\frac{1}{2}$	51 ÷ 53	97 ÷ 104
5	110 ÷ 113	214 ÷ 225,5	$\frac{1}{4}$	40,5 ÷ 42,5	75,5 ÷ 83
			$\frac{1}{8}$	31,5 ÷ 33,5	61 ÷ 69

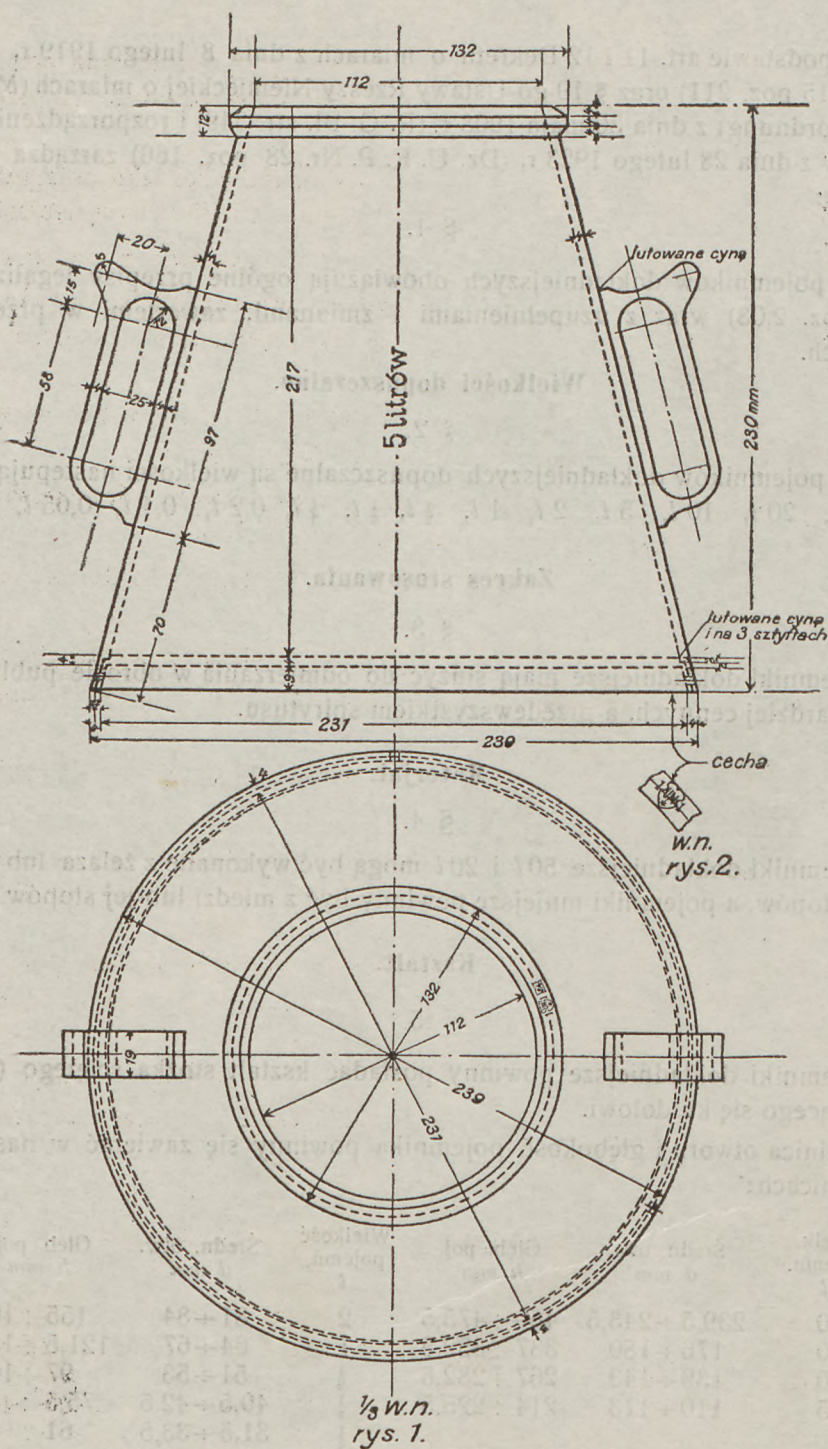
Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopi smo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 19 lipca 1924 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Pojemnik mosiężny lany

Wielk. pojemn.	Średn. otw. d mm	Głęb. poj. h mm
0,2	49 ÷ 51,5	72 ÷ 75
0,1	39 ÷ 41	57 ÷ 60
0,05	30,5 ÷ 32,5	45 ÷ 48
0,02	22,5 ÷ 24,5	33 ÷ 35
0,01	18 ÷ 19	26 ÷ 28

Wykonanie.

§ 6.

1. Wogóle pojemniki dokładniejsze powinny być wykonane pod każdym względem starannie i z elegancją, wyróżniającą je odpowiednio do ich przeznaczenia od pojemników użytkowych zwyczajnych.

2. Pojemniki dokładniejsze mogą być wykonane tylko jako pojemniki brzegowe (POM poz. 2,422 § 2 p. 3) z brzegiem starannie oszlifowanym napłask.

Płaszczyzna brzegu powinna być równoległa do płaszczyzny podstawy.

3. Dla zachowania miary pojemnika bez zmiany, ścianka jego musi być dostatecznej grubości (POM poz. 2,422 § 14); dla pojemników żelaznych grubość ścianki nie może być mniejsza od 1 mm.

4. Obrzeża górne i dolne pojemników żelaznych powinny być usztywnione za pomocą pocynowanej obręczy (POM poz. 2,426 § 5 p. 1 a).

5. U pojemników z miedzi lub jej stopów obrzeże górne powinno być usztywnione pierścieniem w sposób, pokazany na rys. 1.

6. Kołnierz, t. j. część odwinięta dna, musi być zagięty ku dołowi i otoczony przez boczną ściankę pojemnika.

W pojemnikach żelaznych między brzegiem kołnierza, a brzegiem ścianki bocznej powinno być dosyć miejsca dla kropli cynowej, zabezpieczającej dno cechą urzędu.

Ta kropla ma się znajdować częściowo na bocznej ścianie pojemnika, a częściowo na kołnierzu dna (POM poz. 2,426 rys. 6).

W pojemnikach z miedzi lub jej stopów kołnierz dna i boczna ścianka powinny być ścięte równo (rys. 1) dla nałożenia cechy, zabezpieczającej połączenie dna ze ścianką boczną (rys. 2).

7. Dno musi być płaskie i równoległe do płaszczyzny brzegu; powinno być sztywne przynajmniej o tyle, aby przy naciskaniu się nie ugięło. W razie potrzeby winno ono być wzmocnione poprzeczkami.

8. Pojemniki od 5 litrów wzwyż powinny być zaopatrzone w dwie rękojeści lub ucha; dla mniejszych wystarczy jedno ucho. Ucha i rękojeści nie mogą wystawać ponad brzeg pojemnika.

9. Podstawa pojemnika powinna być wykonana tak, aby na płaszczyźnie poziomej pojemnik stał krzepko i jego oś pionowa była prostopadła do tej płaszczyzny.

10. Szwy i miejsca złączeń u pojemników żelaznych powinny być zaopatrzone w krople (POM poz. 2,03 § 9) ze stopu 90% cyny i 10% ołowiu w odpowiednich miejscach.

Oznaczenia.

§ 7.

Pojemność oznacza się w litrach lub kwartach: liczbę cyframi, miano jednostki w pełnym brzmieniu w odpowiedniej formie gramatycznej lub w przepisowym skrócie (POM poz. 2,03 § 14, 15); liczby ułamkowe $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{8}$ należy wyrażać ułamkiem prostym, pozostałe — dziesiętnym. Wielkości $\frac{1}{4}$ l i $\frac{1}{8}$ l mogą być oznaczane w kwartkach.

Granice uchybień dopuszczalnych.

§ 8.

1. Uchybienia pojemników dokładniejszych nie mogą przekraczać:

dla pojemnika	granicy uchybień	dla pojemnika	granicy uchybień
50 l	100 cm ³	$\frac{1}{4}$ l	1,25 cm ³
20 l	50 cm ³	$\frac{1}{8}$ l	1 cm ³
10 l	25 cm ³	0,2 l	1 cm ³
5 l	12,5 cm ³	0,1 l	1 cm ³
2 l	5 cm ³	0,05 l	0,5 cm ³
1 l	2,5 cm ³	0,02 l	0,4 cm ³
$\frac{1}{2}$ l	2,5 cm ³	0,01 l	0,2 cm ³

2. Przy legalizacji wtórnej granice te pozostają bez zmiany.

Cechowanie.

§ 9.

1. Do cechowania pojemników dokładniejszych cechą urzędu używać należy stempla do cechowania narzędzi mierniczych dokładniejszych.

2. Cechą urzędu należy zabezpieczyć górny brzeg pojemnika i wszystkie miejsca złączy.

3. Zabezpieczenie górnego brzegu w pojemnikach miedzianych dokonywa się przez nałożenie cechy urzędu możliwie blisko brzegu, zaś w pojemnikach żelaznych — w sposób uwidoczniiony na rys. 1 POM poz. 2,426.

4. Zabezpieczenie złączy w pojemnikach miedzianych i ze stopów miedzi dokonywa się tak, aby część cechy wypadła po jednej stronie złączenia, a część po drugiej. W pojemnikach żelaznych należy zabezpieczyć szwy i miejsca złączy na odpowiednio położonej kropki (§ 6 p. 11).

5. Dno pojemników żelaznych zabezpiecza się na kropki, umieszczonej w/g punktu 10-go §-u 6-go.

W pojemnikach z miedzi lub jej stopów cecha powinna być nałożona tak aby część jej wypadła na storcu ścianki bocznej, a część na storcu kołnierza (rys. 2).

6. Cechę roczną przyłącza się do cechy urzędu, znajdującej się nad oznaczeniem lub najbliższemu oznaczenia.

7. Okres ważności cechy trwa lat trzy, licząc od 1 stycznia tego roku, w którym cecha została nałożona.

Postanowienia końcowe.

§ 10.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie uchyla się w b. dzielnicy austriackiej uzupełnienie do §§ 5÷9 przepisów o warunkach legalizowania (Eichordnung) z dnia 19 grudnia 1872 r (R. G. Bl. r. 1876 Nr. 107 V. B. E. str. 65) oraz uzupełnienie do §§ 5, 7 i 19 tychże przepisów (R. G. Bl. r. 1884 Nr. 70 V. B. E. str. 187).

Warszawa, dnia 15 lipca 1924 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR

(-) inż. Z. Rauszer.

L.S.

GŁÓWNY URZĄD MIAR

Nr 24.I. 1347.1

Wyjaśnienia do przepisów o warunkach legalizowania pojemników dokładniejszych.

1. Pojemniki wielkości: 50 l, 20 l, 10 l, 5 l, 2 l, 1 l, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l i $\frac{1}{8}$ l mają kształt stożka ściętego, u którego wewnętrzna średnica dna D równa się tworzącej stożka a , a jednocześnie jest dwa razy większa od średnicy otworu d , czyli: $D = a = 2d$. Stąd wewnętrzna średnica dna oraz długość tworzącej stożka wynosi dla

wielkości pojemnika l	D mm	wielkości pojemnika l	D mm
50	479 ÷ 487	2	162 ÷ 168
20	352 ÷ 360	1	128 ÷ 134
10	278 ÷ 286	$\frac{1}{2}$	102 ÷ 106
5	220 ÷ 226	$\frac{1}{4}$	81 ÷ 85
		$\frac{1}{8}$	63 ÷ 67

2. Wymiary pojemników: 0,2 l, 0,1 l, 0,05 l, 0,02 l i 0,01 l znajduje się, przyrównyując naprzód pojemność żadaną do walca o wysokości równej średnicy.

Średnicę takiego walca przyjmujemy za średnicę otworu pojemnika d , a wewnętrzną średnicę dna D czynimy równą $\frac{4}{3}d$. Stąd otrzymujemy następujące wartości dla wewnętrznej średnicy dna:

wielkość pojemnika l	D mm
0,2	66 ÷ 68,5
0,1	52 ÷ 55
0,05	40,5 ÷ 43,5
0,02	30 ÷ 33
0,01	24 ÷ 25,5

3. Rys. 1 przedstawia pojemnik stożkowy wielkości 5 l. Stożkowa część jest odlana z mosiądzu; grubość ścianki 4 mm. Część zawinięta dna, czyli kołnierz, jest zwrócona ku dołowi, przylutowana do ścianki bocznej i przynitowana trzema sztytami. Kołnierz dna i ścianka boczna są równo ścięte.

4. Rys. 2 przedstawia sposób ocechowania dna pojemnika dokładniejszego; cecha urzędu leży częściowo na storcu ścianki bocznej, a częściowo na storcu kołnierza.

Warszawa, dnia 15 lipca 1924 r.

GŁÓWNY URZĄD MIAR.

50 ml

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Przebieg wydawnictwa przez Główny Urząd Miar

Warszawa, dnia 21 lipca 1924 r.

Udostęp w postaciach wydawnictwa Głównego Urzędu Miar

Strona 11 z 100

24-109

